2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметна спеціальність А4.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
галузі знань А Освіта
Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Професійна кваліфікація: Вчитель-бакалавр біології та інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» закладу загальної середньої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Голова вченої ради_____Ігор ЦЕПЕНДА
(протокол № 13 від «31» серпня 2026 р.)
Освітня програма вводиться в дію
з «01» вересня 2026 р.
Ректор_____Валентина ЯКУБІВ
(наказ № 85/06-04-с від «31» серпня 2026 р.)

м. Івано-Франківськ 2026 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньої програми _____ Тетяна МИКИТИН

Члени робочої групи _____ Вікторія ГНЄЗДІЛОВА
_____ Оксана ДЖУС
_____ Віктор КІМАКОВИЧ
_____ Святослав ГУЛА

ВНЕСЕНО:
Кафедра біології та екології

Протокол № 1 від «25» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ Вікторія ГНЄЗДІЛОВА

ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою факультету природничих наук

Протокол № 11 від «27» серпня 2026 р.

Голова вченої ради _____ Віктор СЛУЧИК

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора № 85/06-04-с від «31» серпня 2026 р.

ВВЕДЕНО У ДІЮ З: «01» вересня 2026 р.

Навчально-методичний відділ

Начальник _____ Ірина СОЛОНЕЦЬ

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (біологія) розроблена відповідно до Наказу МОН України № 1151 від 06.11.2015 р. «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». ОПП затверджена Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 7 від «30» серпня 2016 р.), введена в дію наказом ректора №190/06-05-с від 31.08.2016 р.

У 2018 р. у зв'язку із введенням предметної спеціалізації 014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини) ОПП була перезатверджена і погоджена Вченою радою факультету природничих наук від 21.02.2019 р., протокол №6, затверджена Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 26.02.2019 р., протокол №2 та введена в дію наказом ректора №88/06-05-с від 01.07.2019 р.

У 2022 році ОПП «Середня освіта (біологія та здоров'я людини)» оновлена з урахуванням рекомендацій стейкхолдерів, здобувачів вищої освіти та сучасних вимог ринку праці, затверджена Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №6 від 27.06.2022 р.), надано чинності наказом ректора № 62/06-05-с від 01.07.2022 р. та введена в дію з 01 вересня 2022 року.

У зв'язку із оновленням професійного стандрату вчителя (наказ № 1225 від 29.08.2024 р.), зміною галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України № 1021 від 30 серпня 2024 р.) та отриманими рекомендаціями від стейкголдерів та сучасних вимог ринку праці у 2025 році ОПП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» оновлена; розглянута та затверджена Вченою радою Вченою радою університету (протокол № 7 від 26.05.2025 р.), надано чинності наказом ректора № 67/06-05-с від 29.05.2025 р. та введена в дію з 01.09.2025 р. Також підставою для оновлення освітньої програми стало завершення процедури перейменування університету, відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 14.04.2025 року № 565 «Про перейменування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та його відокремленого структурного підрозділу», від 08.08.2025 року № 1125 «Про затвердження Статуту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника». ОПП розглянута й затверджена Вченою радою Карпатського національного університету імені

Василя Стефаника від 27.08.2025 р., протокол № 9 та введена в дію Наказом ректора №763 від 02.09.2025 р.

Освітню програму оновлено у 2026 році на виконання вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», статті 6^2 Закону України «Про основи національного спротиву», наказів Міністерства освіти і науки України від 30.06.2026 р. № 1002 «Про затвердження Типової програми навчальної дисципліни «Основи національного спротиву»» та від 14.07.2026 р. № 1163 «Про внесення змін до Типової програми «Основи національного спротиву»», а також наказів ректора Карпатського національного університету імені Василя Стефаника від 20.07.2026 р. № 968 «Про організацію впровадження навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» в освітній процес університету» та від 24.08.2026 р. № 1098. Освітньо-професійну програму схвалено Вченою радою Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол від 31.08.2026 р. № 13) та введено в дію наказом ректора від 31.08.2026 р. № 85/06-04-с.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» першого (бакалаврського) рівня освіти складена із врахуванням як локальних потреб у професійних фахівцях, так і у відповідності до глобальних викликів сучасності, враховуючи наріжну Резолюцію Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року», від 25 вересня 2015 року. Як окремі освітні компоненти, так і їх блоки увідповіднені із цілями сталого розвитку ООН, роблячи ключову ставку у підготовці фахівців – майбутніх вчителів біології на інноваційність та якісну освіту. Також зроблений важливий акцент на підвищення можливостей для академічної мобільності студентів введенням англомовних курсів. Важливими є також достатній об'єм практичних та лабораторних занять біологічного та педагогічного спрямування, а також різноманітних практик для досягнення поставлених цілей. Усе це разом дає можливість випускнику бути не лише затребуваним на місцевому ринку праці, а й бути конкурентноспроможним і внести свій вклад у забезпечення розвитку якісної освіти.

Розроблена робочою групою у складі:

1. Микитин Тетяна Василівна к.б.н., доц., гарант ОПП
2. Гнєзділова Вікторія Ігорівна к.б.н., доц., член робочої групи
3. Джус Оксана Володимирівна д.п.н, професор, член робочої групи
4. Кімакович Віктор Євстахійович директор Департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської обласної державної

адміністрації

6. Гула Святослав Володимирович студент 3 курсу ОР «бакалавр», член робочої групи

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Мердух Іван – завідувач лабораторії природничо-математичних дисциплін Івано-Франківського інституту післядипломної освіти, методист з біології.
2. Гаріджук Світлана – головний спеціаліст відділу моніторингу, сертифікації та контролю Управління державної служби якості освіти в Івано-Франківській області.
3. Кокар Наталія – вчитель біології Наукового ліцею імені Миколи Сабата, кандидат біологічних наук, учитель-методист.

1. Профіль освітньої програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» зі спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

1 Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, Факультет природничих наук Кафедра біології та екології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) Професійна кваліфікація: Вчитель-бакалавр біології та інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека, добробут» закладу загальної середньої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	МОН України Сертифікат про акредитацію спеціальності УД 09021450 дійсний до 31.12.2027 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти, або ОКР молодшого спеціаліста, або молодшого бакалавра, або фахового молодшого бакалавра. Умови вступу визначаються правилами прийому до Карпатського національного університету імені Василя Стефаника https://admission.cnu.edu.ua/pravyla-pryjomu/
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nmv.cnu.edu.ua/bakalavrat/014-05-serednia-osvita-biolohiia-ta-zdorov/ https://eqa.cnu.edu.ua/serednia-osvita-biolohiia-ta-zdorov-ia-liudyny-2/
2 Мета освітньої програми	
Підготовка компетентного та конкурентоспроможного фахівця / бакалавра біології та здоров'я людини для закладів загальної середньої освіти. Програма спрямована на формування освіченого громадянина, патріота й професіонала, здатного ефективно навчати та виховувати учнів. Особлива увага приділяється фундаментальному вивченню всіх біологічних дисциплін, необхідних для викладання в школі, а також	

удосконаленню наукового супроводу якості педагогічної освіти. Програма забезпечує розвиток загальних і професійних компетентностей у галузі середньої освіти, педагогіки та методики навчання, формує здатність до самостійної педагогічної діяльності в закладах загальної середньої та позашкільної освіти, відкриваючи можливості для подальшого професійного розвитку й навчання.	
3 Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань А Освіта Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) Предметна спеціальність: А4.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, прикладна. Професійні акценти – вчитель (біологія, здоров'я людини), вчитель біології та основ здоров'я з креативним і критичним мисленням, здатний самостійно навчатися впродовж всього життя, адаптований до умов сучасних закладів середньої освіти, позашкільних закладів різних типів, форм власності, підпорядкування. **Об'єкт вивчення:** базова вища освіта в галузі знань «Освіта» із предметної спеціальності А4.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). **Цілі навчання:** підготовка висококваліфікованого фахівця-практика з сучасним науковим світоглядом і критичним мисленням, здатного здійснювати компетентнісне навчання біології та основ здоров'я. Випускник володіє сучасними технологіями здоров'язбереження та інноваційними методиками, необхідними для ефективного виконання освітніх, виховних, дослідницьких і творчих завдань у професійній діяльності. **Теоретичний зміст предметної області:** сучасні теоретичні засади фундаментальних і прикладних наук, які відповідають предметній спеціальності Середня освіта (біологія та здоров'я людини). **Методи, методики та технології:** словесні, пояснювально-ілюстративні, візуальні, практичні, практико-теоретичні, репродуктивні, частково-пошукові, проблемні та дослідницькі методи; загальнонаукові та спеціальні методи дослідження в галузі біології, наук про здоров'я та психолого-педагогічних наук; методи експериментування, моделювання, прогнозування, обробки інформації; методи лабораторного і польового дослідження біологічних об'єктів, процесів та явищ; методи, методики й технології формування ключових і предметних компетентностей здобувачів освіти з біології та основ здоров'я в закладах загальної середньої освіти; методи моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, а також ефективних способів взаємодії всіх учасників освітнього процесу. **Інструменти та обладнання:** обладнання, устаткування та програмне забезпечення, що необхідне для формування предметних компетентностей, технічні засоби навчання; сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання для освітнього процесу; спеціалізоване лабораторне та технологічне обладнання і програмне забезпечення;

	інформаційні ресурси та технології; бази для проведення практик.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Запропонована освітня програма спрямована на формування мобільного, конкурентноспроможного фахівця із сучасним світоглядом і мисленням, який здатний використовувати компетентнісний підхід у процесі навчання біології й основам здоров'я у закладах базової середньої освіти, володіє сучасними методами й технологіями навчання для виконання професійних завдань і обов'язків освітнього, виховного, дослідницького й інноваційного характеру з урахуванням сучасних тенденцій розвитку наук про здоров'я, психолого-педагогічної й біологічної освіти та з можливістю подальшої освіти і кар'єрного зростання: магістерські професійні та наукові програми. Ключові слова: вчитель, біологія, здоров'я людини, здоров'язбережувальні технології, природознавство, природокористування, інформаційні технології.
Особливості програми	Освітня програма спрямована на підготовку вчителя біології та основ здоров'я з глибокими теоретичними знаннями, різностороннім методичним апаратом та вмінням застосовувати сучасні педагогічні та інформаційні технології в освітньому процесі. Вона формує фахівця, здатного встановлювати причинно-наслідкові зв'язки у природних та природно-антропогенних системах, критично та аналітично осмислювати екологічні й освітні процеси, розробляти альтернативні підходи до вирішення педагогічних завдань, а також здійснювати освітню діяльність із застосуванням інноваційних методів навчання. Особливістю програми є її практико-орієнтована спрямованість, яка забезпечується через безперервну практичну підготовку, лабораторні заняття, польові дослідження з активним використанням сучасних наукових досягнень у біології, педагогіці та психології. Програма передбачає участь у академічній мобільності, що забезпечує здобувачам можливість отримання міжнародного досвіду. Унікальністю програми є її реалізація в університеті Прикарпатського регіону, що надає широкі можливості для вивчення та дослідження біорізноманіття Карпат і прилеглих територій, аналізу функціонального стану здоров'я людини та поєднання освітнього процесу з науково-дослідницькою діяльністю. Крім того, здобувачі освіти набувають навичок розробки оздоровчих систем та опановують сучасні методи педагогічних і здоров'язбережувальних технологій. Реалізація освітньої програми за різними формами здобуття освіти здійснюється за єдиним переліком освітніх компонентів, єдиними програмними компетентностями та програмними результатами навчання. Здобувачі, звільнені законом від вивчення окремих освітніх компонентів, реалізують право особистого вибору додаткових освітніх компонентів освітньої програми у відповідному обсязі; таке звільнення не змінює структури, обсягу, змісту та результатів освітньої програми. Особливості організації освітнього

	процесу за кожною формою здобуття освіти відображаються в навчальному плані та графіку освітнього процесу.
4 Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) бакалавр середньої освіти (біологія та здоров'я людини) може працевлаштуватися на посади з наступними професійними назвами робіт: 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти 2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми 3340 Лаборант (освіта) Місця працевлаштування: заклади загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти), заклади позашкільної освіти учнівської молоді, центри розвитку дитини, громадські та приватні установи.
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття кваліфікацій за іншими спеціальностями та/або спеціалізаціями в системі післядипломної освіти, у тому числі у вищих навчальних закладах за кордоном, підвищення кваліфікації; академічна мобільність.
Процедура присвоєння професійної кваліфікації	Присвоєння професійної кваліфікації «Вчитель-бакалавр біології та інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека, добробут» закладу загальної середньої освіти» здійснюється відповідно до «Положення про порядок присвоєння професійних кваліфікацій у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/22/2025/03/polozennia-pro-prof.kvalifikatsiu.pdf та на підставі: 1) успішного виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти; 2) проходження усіх видів практики, передбачених навчальним планом; 3) успішного складання підсумкової атестації у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра; 4) рішення екзаменаційної комісії, затвердженого наказом ректора університету Кваліфікація фіксується у дипломі державного зразка, що підтверджує здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та присвоєння відповідної професійної кваліфікації.
5 Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, практика із використанням загально- та спеціально-наукових принципів, комбінація лекцій, практичних занять, розв'язування ситуаційних завдань, тренінгів, дослідницьких робіт. Лекційні заняття мають проблемний характер, використовують аналіз, синтез, порівняння, моделювання, аналогію, діалектику, абстрагування, конкретизацію,

	системний, історичний та логічний підходи. Лабораторні та практичні заняття проводяться в малих групах, передбачають використання методів експериментальних наукових досліджень, статистичного аналізу експериментальних даних, інформаційних та комунікаційних технологій. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи здійснюється через використання елементів дистанційного навчання: електронних лекцій, методичних вказівок та завдань. Акцент робиться на особистому саморозвитку, що сприятиме формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти протягом життя, опануванні методів біологічних наук (польових досліджень, обробки біологічної інформації, використання інформаційних технологій) та наук про здоров'я (оцінка та прогнозування здоров'я на різних рівнях із урахуванням усіх складових, в тому числі на модельних об'єктах), методики освітніх наук і психології з організації освітнього процесу, методик формування предметних компетентностей з біології, основ здоров'я, природознавства. Можливість дистанційного навчання та зворотній зв'язок з здобувачами вищої освіти здійснюється за допомогою онлайн системи (D-learn та Google Classroom), прямий відеозв'язок, проведення конференцій, лекцій і онлайн консультацій відбувається на платформах Zoom та Google Meet.
Оцінювання	Оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано), 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F). Види контролю: поточний, модульний, підсумковий, самоконтроль. Засоби контролю: письмове та усне опитування, екзамени і заліки, комп'ютерне тестування, контрольні роботи, усні презентації, захисти звітів із навчальної та виробничої практик, публічний захист кваліфікаційної роботи бакалавра.
6 Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі середньої освіти (за предметною спеціалізацією «Біологія та здоров'я людини»), що передбачає застосування законів, теорій та методів біологічної науки, психології, наук про освіту та про здоров'я і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу та створення здоров'язбережувального освітнього середовища на рівні ЗЗСО.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Знання та розуміння предметної галузі біологія та основи здоров`я і сфери майбутньої професійної діяльності. ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю. ЗК 3. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти. ЗК 4. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти. ЗК 5. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності. ЗК 6. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі. ЗК 7. Здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами та формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного. ЗК 8. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами. ЗК 9. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу. ЗК 10. Здатність формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя. ЗК 11. Здатність планувати освітній процес. ЗК 12. Здатність ефективно організовувати процес навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти через використання різних видів і форм освітньої діяльності, створення сприятливого освітнього середовища. ЗК 13. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег та надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку. ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. ЗК 15. Здатність до національного спротиву.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей із біології та основ здоров'я та здійснення міжпредметних зв'язків. СК 2. Здатність створювати або адаптувати навчальні програми, планувати освітній процес на рік, семестр, урок, організовувати учнів на уроці, в позаурочній діяльності, їх проєктну діяльність й оцінювати індивідуальні досягнення. СК 3. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації здобувачів базової середньої освіти до саморозвитку й самовдосконалення. СК 4. Здатність формувати у здобувачів освіти систему цінностей інклюзивної освіти, знань та вмінь у сфері

	організації безпечного й інклюзивного освітнього середовища. СК 5. Здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, учення і теорії біології із метою розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і їх складових. СК 6. Здатність розуміти знання про будову, функції, життєдіяльність, класифікацію, походження, поширення, практичне значення живих організмів і біологічних систем усіх рівнів їх організації. СК 7. Здатність розкривати сутнісні ознаки біологічних явищ, процесів і технологій, розв'язувати біологічні задачі. СК 8. Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження в лабораторних і природних умовах, інтерпретувати результати проведених досліджень; виготовляти колекції та гербарії. СК 9. Здатність у процесі навчання та виховання учнів розуміти й реалізовувати стратегію сталого розвитку суспільства. СК 10. Здатність до оперування системою знань про фундаментальні закони та факти хімії, будову хімічної речовини, знання та розуміння хімічних процесів, що відбуваються в живій та неживій природі, властивостей колоїдних систем. СК 11. Здатність здійснювати збір й аналіз емпіричних даних за допомогою спеціальних методів, прийомів і засобів, ідентифікувати видове різноманіття і встановлювати його взаємозв'язки з довкіллям. СК 12. Здатність застосовувати знання та вміння з математики, фізики, хімії та інших суміжних наук для вирішення завдань сучасної біології, здатність виконувати роботу з дотриманням правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту. Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування. СК13. Здатність застосовувати основи сучасної педагогіки та психології в навчальному процесі в загальноосвітній школі, вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу у середній школі. СК14. Сучасні уявлення про принципи клітинної організації біологічних об'єктів, структуру і функції клітинних органел, синтез органічних сполук в клітинах, етапи енергетичного обміну. СК15. Базові уявлення про спадковість і мінливість, процеси зберігання, зміни, успадкування і реалізації спадкової інформації, сучасні досягнення генетики, мікро- і макроеволюції, основи еволюційної біології, основи сучасної біотехнології й генної інженерії. СК16. Здатність обирати та готувати методичні та дидактичні матеріали в процесі професійної діяльності. СК17. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції

	власної педагогічної діяльності та оцінки сучасного передового педагогічного досвіду.
7 Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	**ПРН01.** Демонструвати знання і розуміння фундаментальних понять, законів, концепцій і теорій біології, включаючи суміжні галузі науки (хімія, фізика, математика). **ПРН02.** Спілкуватись українською та іноземною мовами у професійному середовищі, дотримуватись етики ділового спілкування. **ПРН03.** Демонструвати базові знання основних положень філософії, історії та культури України. **ПРН04.** Проводити експерименти з біологічними об'єктами, аналізувати й інтерпретувати результати досліджень із застосуванням сучасного обладнання та вимірювальних приладів. **ПРН05.** Розв'язувати якісні та кількісні задачі з біології, застосовувати методи математичного аналізу для оцінки результатів досліджень. **ПРН06.** Використовувати знання для практичної роботи з біологічними матеріалами: виготовлення гербаріїв, колекцій, цитологічних і гістологічних препаратів. **ПРН07.** Забезпечувати безпечне проведення біологічних досліджень в лабораторних і польових умовах відповідно до норм біобезпеки. **ПРН08.** Інтегрувати біологічні знання для формування в учнів екологічної свідомості та розуміння стратегій сталого розвитку. **ПРН09.** Демонструвати вільне володіння біологічною термінологією державною та іноземною мовами, створювати навчально-методичні матеріали з біології. **ПРН10.** Розробляти навчальні програми, навчально-тематичні плани з біології та здоров'я людини відповідно до Державного стандарту освіти. **ПРН11.** Використовувати сучасні методики навчання біології, включаючи інтерактивні технології, дистанційне навчання та цифрові інструменти. **ПРН12.** Використовувати інклюзивні методики для навчання учнів із різними освітніми потребами, створювати сприятливе освітнє середовище. **ПРН13.** Демонструвати знання будови, функцій організму людини, основ здорового способу життя, принципів профілактики захворювань. **ПРН14.** Використовувати принципи морально-етичної поведінки у професійній діяльності, демонструвати толерантність, емпатію та педагогічний такт. **ПРН15.** Ефективно працювати в команді, підтримувати партнерські стосунки із батьками, колегами та учнями. **ПРН16.** Планувати власний професійний розвиток, оцінювати й коригувати свою педагогічну діяльність. **ПРН17.** Брати участь у професійних заходах, вдосконалювати знання і вміння у сфері навчання біології, залучати учнів до проєктної діяльності.

	ПРН18. Здійснювати самоаналіз ефективності проведених уроків і навчальних заходів, впроваджувати інноваційні підходи до навчання. **ПРН19.** Використовувати біологічні знання для дослідження живих систем різного рівня організації: від клітинного до екосистемного. **ПРН20.** Здійснювати ідентифікацію, класифікацію та опис біологічних об'єктів, використовуючи сучасні критерії й методи. **ПРН21.** Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесності поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності. **ПРН22.** Розуміти правове становище особи та правові засади захисту України в умовах збройного конфлікту, обґрунтовувати власну громадянську позицію щодо захисту Вітчизни, оцінювати загрози власній і колективній безпеці та реагувати на них.
8 Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, що забезпечують ОПП, відповідають кадровим вимогам ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти. Профільні дисципліни викладаються співробітниками кафедри біології та екології. До викладання залучені співробітники кафедр, які мають науковий ступінь, вагомі наукові досягнення та публікації у фахових виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science, володіють англійською мовою, пройшли стажування та мають великий практичний досвід.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, зокрема: профільні навчальні лабораторії, кабінети, науковий гербарій, зоомузей, комп'ютерний клас. В наявності є лабораторне та аналітичне обладнання (центрифуги, фотоелектроколориметр, іонометр зі змінним електродом, аналітичні ваги, термостати, муфельна піч, сушильні шафи, газоаналізатори, мікротоми, мікроскопи тощо). В освітньому процесі використовується кольорова бездротова метеостанція «SPRING BREEZE», окуляри віртуальної реальності, мультимедійне обладнання для проведення лекцій, для практичних та лабораторних занять – обладнання лабораторій і спеціалізованих кабінетів, а також спеціалізовані комп'ютерні класи університету з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до інтернет-мережі. Площі приміщень, що використовуються у навчальному процесі, відповідають санітарним нормам та вимогам правил пожежної безпеки.
Інформаційне та навчально-методичне	Усі дисципліни, передбачені навчальним планом, належно забезпечені навчально-методичним матеріалом (розроблені силабуси, завдання для самостійної роботи студентів, методичні

забезпечення	рекомендації для виконання та захисту кваліфікаційної роботи тощо). Для навчання використовується мультимедійне обладнання: проектори для презентацій та інтерактивний сенсорний екран-монітор, а також інтерактивна дошка та електронний фліпчарт. Інформаційне забезпечення: власна бібліотека кафедри, бібліотека природничого факультету та бібліотека університету з бездротовим (wi-fi) доступом до мережі Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайт університету: http://lib.pnu.edu.ua/ , http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php. Користувачі сайту мають можливість користуватися усіма наявними ресурсами бібліотеки. В університеті наявні точки бездротового доступу до мережі Інтернет; корпоративна електронна пошта; навчально-методичні матеріали: силабус; навчальний контент (повний текст лекцій), програмне забезпечення; тематика та зміст лабораторних робіт; питання для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю; тематика індивідуальних завдань; забезпечення дисциплін навчальними інформаційними джерелами. В університеті відкрито доступ до найбільших наукометричних баз даних Web of Science та SCOPUS. Бази дозволяють організовувати пошук за ключовими словами, за окремим автором і за організацією (університетом).
9 Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність реалізується у рамках міжуніверситетських договорів. У рамках академічного обміну між ТНПУ, ХНУ та Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника, здобувачі вищої освіти мають можливість брати участь у проєкті «Відкритий онлайн лекторій» на платформі Cisco Webex Meeting. У рамках відкритого лекторію здобувачі освіти мають можливість відвідувати лекції запрошених професорів та професіоналів: д.б.н., проф. Мойсієнко І.І., д.б.н., проф. Ходосовцев О. Є., к.б.н., доц. Дикий І., директор Департаменту освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації Кімакович В.Є., лекторів-учасників Міжуніверситетської біологічної зимової школи (біологічного факультету УжНУ, факультету природничих наук ПНУ та біологічного факультету ЛНУ).
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна академічна мобільність на ОПП регулюються Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника та в контексті Стратегії інтернаціоналізації університету https://ic.pnu.edu.ua/стратегіяінтернаціоналізації/ : інтернаціоналізація наукової діяльності, академічної та наукової мобільності студентів і професорсько-викладацького складу в розрізі програм ERASMUS+ КА1, а також студентської мобільності з університетами-партнерами https://ic.pnu.edu.ua/угоди-проспівпрацю/
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах відповідно до Правил прийому до Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми

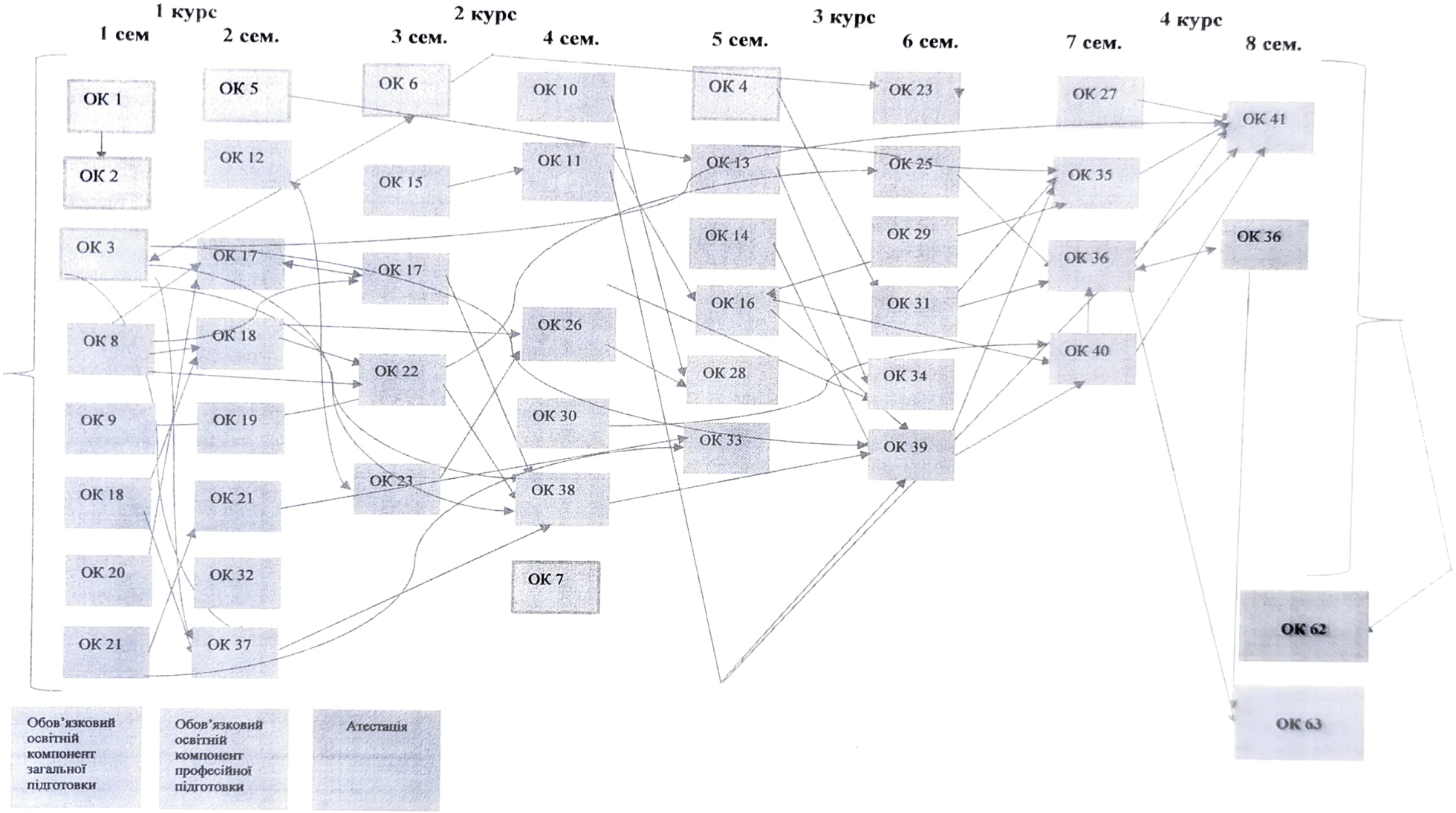
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1. Обов'язкові навчальні дисципліни			
ОК 1.	Українська мова (за професійним спрямування)	3	Залік
ОК 2.	Актуальні питання історії та культури України	3	Екзамен
ОК 3.	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	3	Залік
ОК 4.	Філософія	3	Залік
ОК 5.	Вища математика з основами статистики	3	Залік
ОК 6.	Фізика з основами біофізики	6	Екзамен
ОК 7	Основи національного спротиву*	3	Залік
ОК 8.	Латинська мова	3	Залік
ОК 9.	Хімія	6	Екзамен
ОК 10.	Основи анатомії та фізіології людини	6	Екзамен
ОК 11.	Інклюзивна освіта	3	Екзамен
ОК 12.	Основи загальної екології	3	Екзамен
ОК 13.	Основи наукових досліджень	3	Екзамен
ОК 14.	Психологія з основами вікової психології	6	Екзамен
ОК 15.	Педагогіка з основами педмайстерності	6	Екзамен
ОК 16.	Методика навчання біології	6	Екзамен
ОК 17.	Ботаніка	9	Екзамен
ОК 18.	Зоологія	9	Екзамен
ОК 19.	Загальна цитологія та гістологія	3	Екзамен
ОК 20.	Анатомія і морфологія рослин	3	Екзамен
ОК 21.	Іноземна мова	6	Залік
ОК 22.	Систематика хребетних тварин	3	Екзамен
ОК 23.	Екологічна освіта та сталий розвиток	3	Залік
ОК 24.	Фізіологія та біохімія рослин	3	Екзамен
ОК 25.	Біохімія з основами молекулярної біології	3	Залік
ОК 26.	Біологія індивідуального розвитку	3	Екзамен
ОК 27.	Мікробіологія та вірусологія	3	Екзамен
ОК 28.	Основи науково-дослідної роботи з біології в школі	3	Екзамен

ОК 29.	Класичні й сучасні теорії еволюції	3	Екзамен
ОК 30.	Інформаційні технології в освітньому процесі	3	Екзамен
ОК 31.	Методика навчання інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»	6	Екзамен
ОК 32.	Генетика та основи епігенетики	3	Залік
ОК 33.	Робота з фаховою іноземною літературою	3	Залік
ОК 34.	Курсовий проєкт із біології	3	Захист курсової роботи
ОК 35.	Курсовий проєкт із методики навчання біології	3	Захист курсової роботи
ОК 36.	Підготовка кваліфікаційної роботи	9	
ОК 37.	Навчальна ботаніко-зоологічна практика	6	Залік
ОК 38.	Навчальна ботаніко-зоологічна практика	6	Залік
ОК 39.	Виробничо-ознайомлювальна педагогічна та виховна практика в ЗЗСО	3	Залік
ОК 40.	Навчальна практика з використання цифрових платформ в освіті	3	Залік
ОК 41.	Виробнича педагогічна практика в школі	9	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		**177**	
2. Вибіркові навчальні дисципліни			
ВК 42.	Вибіркова дисципліна 1	3	Залік
ВК 43.	Вибіркова дисципліна 2	3	Залік
ВК 44.	Вибіркова дисципліна 3	3	Залік
ВК 45.	Вибіркова дисципліна 4	3	Залік
ВК 46.	Вибіркова дисципліна 5	3	Залік
ВК 47.	Вибіркова дисципліна 6	3	Залік
ВК 48.	Вибіркова дисципліна 7	3	Залік
ВК 49.	Вибіркова дисципліна 8	3	Залік
ВК 50.	Вибіркова дисципліна 9	3	Залік
ВК 51.	Вибіркова дисципліна 10	3	Залік
ВК 52.	Вибіркова дисципліна 11	3	Залік
ВК 53.	Вибіркова дисципліна 12	3	Залік
ВК 54.	Вибіркова дисципліна 13	3	Залік
ВК 55.	Вибіркова дисципліна 14	3	Залік
ВК 56.	Вибіркова дисципліна 15	3	Залік
ВК 57.	Вибіркова дисципліна 16	3	Залік
ВК 58.	Вибіркова дисципліна 17	3	Залік
ВК 59.	Вибіркова дисципліна 18	3	Залік
ВК 60.	Вибіркова дисципліна 19	3	Залік
ВК 61.	Вибіркова дисципліна 20	3	Залік

Загальний обсяг вибіркових компонент:		**60**	
3. Атестація			
ОК 62.	Атестація (екзамен)	1,5	Екзамен
ОК 63.	Атестація (захист кваліфікаційної роботи)	1,5	Захист кваліфікаційної роботи
Атестація:		**3**	
Загальний обсяг освітньої програми:		**240**	

*Від вивчення навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» звільняються здобувачі освіти, визначені частиною восьмою статті 6^2 Закону України «Про основи національного спротиву». Такі здобувачі здійснюють особистий вибір додаткових освітніх компонентів освітньої програми в обсязі, передбаченому для вивчення цієї навчальної дисципліни: на першому році навчання – одного освітнього компонента обсягом 3 кредити ЄКТС із переліку: «Теоретичні основи національного спротиву», «Правові засади захисту людини в умовах збройного конфлікту»; на другому році навчання – одного освітнього компонента обсягом 3 кредити ЄКТС із переліку: «Тактична домедична допомога», «Психологічна підготовка та стійкість», «Зброя масового ураження».

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота є самостійною науково-дослідницькою кваліфікаційною працею, що синтезує підсумок теоретичної та практичної підготовки та є розв'язанням спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми у сфері біології та методики навчання біології у закладах загальної середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і методів наук про довкілля. Кваліфікаційну роботу виконують державною мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису в твердій або м'якій палітурці та в електронній формі. Стан готовності кваліфікаційної роботи до захисту визначається науковим керівником. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем освіти усіх завдань та календарного плану підготовки бакалаврської роботи, попередній захист на кафедрі, участь у щорічних наукових звітних конференціях студентів. Рекомендується публікація результатів дослідження в наукових виданнях. До захисту допускаються кваліфікаційні роботи, виконані здобувачем рівня вищої освіти бакалавра самостійно із дотриманням правил академічної доброчесності. Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат та розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, та у репозитарії ЗВО. Порядок розгляду фактів академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності здійснюється на основі та у відповідності до положень.
Вимоги до атестаційного екзамену	Кваліфікаційний екзамен передбачає перевірку теоретичного матеріалу, засвоєного здобувачами освіти та практичних навичок у формі моделювання навчальних освітніх ситуацій, які оцінює державна атестаційна комісія, до складу якої входять стейкголдери з освітнього закладу. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Гарант ОПП _____ Тетяна МИКИТИН

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23
ЗК01				+					+	+		+					+	+	+	+		+	+
ЗК02	+							+													+		
ЗК03																+							
ЗК04													+		+								
ЗК05					+	+							+										+
ЗК06					+								+										
ЗК07														+									
ЗК08											+												
ЗК09			+																				
ЗК10		+	+																				
ЗК11															+	+							
ЗК12															+	+							
ЗК13															+								
ЗК14				+									+										
ЗК15							+																
СК1										+						+							
СК2															+								
СК3				+											+								
СК4											+												
СК5								+		+													
СК6								+		+							+	+		+		+	
СК7																			+				

СК8																	+	+		+		+	
СК9												+											+
СК10									+														
СК11													+				+	+				+	
СК12					+	+						+											
СК13														+	+								
СК14																			+				
СК15																			+				
СК16	+															+							
СК17																+				+			

	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	ОК 40	ОК 41	ОК 62	ОК 63
ЗК01	+	+	+	+		+			+					+	+			+	+	+
ЗК02										+										
ЗК03								+												
ЗК04										+		+				+				+
ЗК05					+					+	+	+								+
ЗК06							+										+			+
ЗК07																				
ЗК08																				
ЗК09								+												
ЗК10								+												
ЗК11																+		+		+

ЗК12								+				+				+		+		
ЗК13							+	+					+			+	+	+		
ЗК14											+	+	+						+	+
ЗК15																				
СК1	+	+	+			+			+							+	+		+	+
СК2							+											+	+	+
СК3																		+		
СК4								+												
СК5					+													+	+	+
СК6	+	+	+	+															+	
СК7					+						+			+	+					
СК8				+										+	+					
СК9																				
СК10																				
СК11				+	+						+									
СК12				+										+	+					
СК13												+						+		
СК14	+	+	+																	
СК15						+			+											
СК16							+	+		+		+	+			+	+	+	+	+
СК17								+		+		+	+			+	+	+		+

Гарант ОПП Тетяна МИКИТИН

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	ОК22	ОК23	ОК24	ОК25	ОК26
ПРН01					+	+			+	+		+	+			+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН02	+							+			+										+					
ПРН03		+		+																						
ПРН04													+						+	+		+		+	+	+
ПРН05					+																					
ПРН06								+					+				+	+	+	+		+				
ПРН07										+		+					+	+	+	+				+	+	+
ПРН08												+											+			
ПРН09	+							+													+					
ПРН10															+	+										
ПРН11															+	+										
ПРН12											+															
ПРН13			+							+	+															
ПРН14				+										+												
ПРН15	+	+												+												
ПРН16																+										
ПРН17																+										
ПРН18															+	+										
ПРН19						+			+				+				+	+	+			+		+	+	+
ПРН20										+		+					+	+		+		+	+			
ПРН21			+																							
ПРН22							+																			

	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	ОК 40	ОК 41	ОК 62	ОК 63
ПРН01	+		+			+		+	+	+						+	+
ПРН02							+										
ПРН03																	
ПРН04		+						+									
ПРН05			+														
ПРН06											+	+					
ПРН07	+	+						+			+	+					
ПРН08											+	+			+	+	+
ПРН09						+	+						+		+	+	+
ПРН10					+								+	+	+	+	+
ПРН11				+									+	+	+		+
ПРН12					+												
ПРН13					+												
ПРН14																+	
ПРН15				+			+						+		+		
ПРН16				+	+			+	+	+							
ПРН17													+		+		
ПРН18		+			+		+		+	+			+	+	+	+	+
ПРН19	+	+	+					+	+	+							
ПРН20	+		+			+		+			+	+				+	
ПРН21								+	+	+						+	+
ПРН22																	

Гарант ОПП Тетяна МИКИТИН